

ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

Монографія



Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО
НАВЧАННЯ**

Монографія

За редакцією І. С. Войтовича

Друкарня
“Волиньполіграф”^{ТМ}
2024

УДК 004:378.018.4

Рекомендовано до друку вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №2 від 25 січня 2024 р.)

Рецензенти:

Малежик Петро Михайлович – доктор педагогічних наук, професор кафедри комп'ютерної та програмної інженерії Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Романенко Тетяна Василівна – докторка педагогічних наук, доцентка кафедри автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького

Авторський колектив:

*Войтович І. С., Войтович О. П., Антонюк М. С., Лаврентієва О. О.,
Горбатюк Р. М., Білан Н. М., Гнедко Н. М., Матвійчук Л. А., Дубич К. П.,
Дуценко О. С., Остапчук Н. О., Гаврюсева Т. О., Павлова Н. С., Ткачук Г. В.,
Медведева М. О., Юзик О. П., Юзик М. А.*

Підготовка педагогів до професійної діяльності в умовах змішаного навчання: монографія / Рівненський державний гуманітарний університет; за ред. *І. С. Войтовича*; авт. кол.: О. П. Войтович та ін. – Луцьк, ФОП Гадяк Ж. В. друкарня “Волиньполіграф”TM, 2024. – 245 с.

ISBN 978-617-7843-58-9

У колективній монографії авторами показано особливості реалізації змішаного навчання, визначено чинники якісного впровадження змішаного навчання в освітній процес, описано проектування та реалізацію моделей та методів змішаного навчання; описано підготовку вчителів та викладачів до впровадження в освітній процес різних моделей змішаного навчання.

ISBN 978-617-7843-58-9

© Антонюк М. С., Білан Н. М., Войтович І. С.,
Войтович О. П., Гаврюсева Т. О., Гнедко Н. М.,
Горбатюк Р. М., Дубич К. П., Дуценко О. С.,
Лаврентієва О. О., Матвійчук Л. А.,
Медведева М. О., Остапчук Н. О., Павлова Н. С.,
Ткачук Г. В., Юзик М. А., Юзик О. П., 2024

**ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
АВТОНОМНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ
ОСВІТИ В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ**

Горбатюк Роман Михайлович,

завідувач кафедри машинознавства і транспорту,

доктор педагогічних наук, професор

ORCID ID: 0000-0002-1497-1866

Тернопільський національний педагогічний університет

імені Володимира Гнатюка

Білан Наталія Миколаївна,

старша викладачка кафедри гуманітарної освіти і туризму,

докторка філософії

ORCID ID: 0000-0002-9996-8593

Відокремлений підрозділ Національного університету біоресурсів і природокористування України «Бережанський агротехнічний інститут»

***Анотація.** В контексті глобальних проблем українського суспільства система вищої освіти втратила свій традиційний характер. Як наслідок – проведення лекційних та практичних занять на навчальних платформах з використанням відеозв'язку, впровадження змішаної форми навчання, особлива активізація позааудиторної роботи здобувачів вищої освіти тощо. Відповідно в сучасну модель професійної підготовки майбутніх фахівців, запропоновано внести суттєві корективи, зокрема забезпечити автономність студентів у здобутті знань, формуванні умінь і навичок до самоосвіти та саморефлексії. Визначено, що дієвим засобом реалізації означеного процесу є проєктні технології навчання. Обґрунтовано особливості їх використання у формуванні іншомовної компетентності, як невід'ємної складової професійної підготовки майбутніх фахівців. Розглянуто проєктну роботу як ефективну форму*

організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти на заняттях з іноземної мови. Виокремлено етапи та охарактеризовано алгоритм виконання проєктних завдань. Розроблено шкалу оцінювання проєктної роботи здобувачів вищої освіти.

Вступ. Пандемія Covid-19, війна стали своєрідними викликами для освіти в Україні, які докорінно змінили систему професійної підготовки майбутніх фахівців. Як здійснювати навчання в умовах карантину та воєнного стану? Яким чином створити безпеку для життєдіяльності учасників освітнього процесу? Чим замінити традиційне навчання в аудиторіях? Якими засобами активізувати пізнавальну діяльність здобувачів вищої освіти та підтримувати позитивну мотивацію до навчання? Які технології здатні забезпечити автономність студентів у здобутті знань? В контексті пошуків відповідей на кожне запитання акцент завжди ставився на якість освіти. У зв'язку з цим, дистанційну форму навчання, яка тривалий час була засобом вирішення проблеми організації та здійснення освітнього процесу в умовах пандемії, а згодом і війни, замінили на змішану. Органічне поєднання двох форматів навчання: онлайн та офлайн дозволило адаптуватися закладам освіти до реалій сьогодення, створити сприятливе середовище для усіх учасників освітнього процесу. Однак, актуальним залишається процес відбору ефективних технологій навчання з низки інноваційних, використання яких сприяло б автономності у вивченні дисциплін, розкриттю потенціалу кожного здобувача вищої освіти під час професійної підготовки, формуванню особистості майбутнього фахівця нової генерації в умовах змішаного навчання.

Методи. Аналіз, узагальнення та систематизація науково-педагогічної літератури за темою дослідження, засвідчують, що засобом реалізації сучасної моделі навчання є впровадження в закладах вищої освіти «розвивальної технології на основі наукової концепції засвоєння, яка б виховувала особистість у діяльності, що поєднує індивідуальну, групову і фронтальну форми роботи,

сприяла підвищенню якості педагогічного процесу, узгоджувалась з основними положеннями Болонської декларації» (Олексенко, 2008, с. 5). На думку В. Олексенка, такою є студактивна технологія, яку науковець розробив досліджуючи проблему теоретичних і методичних засад реалізації інноваційних технологій у підготовці майбутніх фахівців. Вважаємо, що запропонована технологія є «спорідненою з проєктними технологіями, оскільки зосереджена на особистості здобувача вищої освіти та формуванні здатності опанувати актуальні знання у самостійній діяльності» (Білан, 2022, с. 119).

Основна частина. Проєктні технології навчання є особистісно зорієнтованими на особистість здобувача вищої освіти, що важливо для забезпечення якісної підготовки компетентних фахівців в умовах змішаного навчання. Відповідно їх можна назвати педагогічними технологіями XXI ст., оскільки навчання на їх основі дозволяє сформувати особистість, здатну успішно реалізувати себе у сучасному суспільстві. Дані технології, «знаходячи риси культурно-історичного феномена, створюють умови для ціннісного переосмислення, діалогу при освоєнні змісту вищої освіти, застосування і набуття нових знань і способів дії, дозволяють досягти вирішення основного завдання: розвитку пізнавальних навичок студентів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі» (Назаренко, 2013, с. 228).

Проєктні технології є «однією з найбільш перспективних й ефективних інноваційних технологій, які дозволяють розвивати широкий спектр компетенцій у суб'єктів навчання» (Горбатюк, 2009, с. 35), а їх використання в освітньому процесі «привчає студентів до самостійної, практичної, планової та систематичної роботи, виховує в них прагнення до створення нового або існуючого, але вдосконаленого виробу, формує уявлення про перспективи його застосування, розвиває професійні якості, позитивні мотиви вибору професії» (Горбатюк, 2009, с. 35).

На нашу думку, проєктні технології сприяють формуванню комплексу

необхідних навичок і вмінь, компетентне володіння якими дозволяє випускникам закладів вищої освіти швидко адаптуватися у професійному середовищі та соціумі: самостійно здобувати знання, вміло їх використовувати у вирішенні пізнавальних і практичних завдань; здійснювати саморефлексію; вести комунікацію; застосовувати дослідницькі методи в опрацюванні науково-технічної літератури. Таким чином, такі технології дозволяють здійснювати навчальну роботу з елементами дослідництва, комунікації, практичності з використанням набутого досвіду (Білан, 2022).

Характерними особливостями проєктних технологій є інтегрованість, проблемність і контекстність. Інтегрованість поєднує «оптимальний синтез створених концепцій засвоєння знань і теорій навчання». Зміст другої особливості виражається «проблемністю вирішуваних студентами завдань». Контекстність передбачає «інтеграцію навчальної, наукової та практичної діяльності майбутніх фахівців» (Романишина, 2016, с. 187). В сукупності виокремлені особливості визначають зміст і характер проєктної діяльності, яка є формою практичної реалізації проєктних технологій навчання.

Проєктна діяльність відіграє важливу роль у становленні майбутнього фахівця, яку науковець С. Ізбаш обґрунтовує наступними позиціями:

1) дослідницький і практичний характер проєктної діяльності надає можливості для формування широкого спектру соціально значимих мотивів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти: професійних, пізнавальних, особистісних (потреба у досягненні успіху, самореалізації);

2) усвідомлення значущості, необхідності своєї праці підвищує самооцінку студентів, створює умови для творчої самореалізації особистості; в процесі виконання навчального проєкту формується соціальний досвід тих, хто навчається, їх уміння бачити, виділяти та вирішувати соціальні та професійні проблеми;

3) розширюються соціальні контакти майбутніх фахівців, розвивається їх уміння взаємодіяти з різними людьми в процесі вирішення проблем;

4) робота над проєктом забезпечує розвиток дослідницьких здібностей здобувачів вищої освіти, формування необхідних для професійної діяльності умінь аналізувати виробничі проблеми, знаходити творчі шляхи їх вирішення на всіх етапах навчання, а не тільки на етапах курсового та дипломного проєктування (Ізбаш, 2007, с. 7).

Враховуючи вище наведені аргументи, які вказують на переваги проєктних технологій, слід зазначити, що якість освітнього процесу в умовах змішаного навчання залежить не лише від практичної реалізації вдало вибраних технологій, але й від рівня сформованості мотиваційної сфери здобувачів вищої освіти. Для забезпечення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців основна увага акцентується на їх основні потреби, зокрема соціальній приналежності, компетентному досвіді та автономії. На думку дослідниці А. Альм, їх реалізація сприяє формуванню та підтримці позитивної мотивації до здобуття знань, розвитку умінь і навичок (Alm, 2007).

Обґрунтуємо реалізацію перелічених вище потреб з позицій формування іншомовної компетентності як невід'ємною складової професійної підготовки здобувачів вищої освіти. Під соціальною приналежністю розуміємо прагнення майбутніх фахівців до інтеграції у професійну підготовку, яка супроводжується вивченням іноземної мови; дотриманням іншомовних вимог щодо знань, умінь і навичок з метамови спеціальності; визначенням власної позиції в освітньому процесі; визнанням себе як особистості в іншомовному професійному середовищі; здобуттям поваги й авторитету серед одногрупників, а в майбутньому – серед колег. Потреба у компетентному досвіді зумовлена бажанням оволодіти необхідними знаннями, вміннями і навичками, зайняти достойне місце у соціумі, без труднощів адаптуватися до умов іншомовного професійного середовища, інноваційно та креативно підходити до виконання фахових завдань з елементами іншомовної комунікації. Необхідність в автономії є своєрідним способом прояву самостійності та ініціативності здобувачів вищої освіти у процесі навчання, засвоєння актуального іншомовного матеріалу

професійного спрямування, створення освітнього середовища за власними інтересами і потребами, рівень якої визначається особистою відповідальністю здобувачів вищої освіти (Білан, 2022).

Ефективним засобом задоволення окреслених потреб здобувачів вищої освіти є проєктні технології навчання. Слід зазначити, що вивчення іноземної мови з використанням проєктних технологій ґрунтується на принципах індивідуалізації та диференціації навчання, що дозволяє виявити особисті потреби здобувачів вищої освіти та організувати їх до активної самостійної діяльності, незалежно від рівня іншомовних знань та професійного інтересу. Вивчення мови відбувається через особисту діяльність студента, що відрізняє проєктні технології від інших. Серед запропонованих тем майбутні фахівці можуть вибирати ті, що їх цікавлять, створювати власний проєкт на основі іншомовних джерел, які їм під силу опрацювати та представити у зручній формі, що сприяє набуттю досвіду та компетентності. Здобувачі вищої освіти самостійно визначають та контролюють темп навчання, що забезпечує їх автономність. Індивідуальний та диференційований підходи сприяють реалізації взаємодії «викладач-студент», «студент-викладач» і «студент-студент», що дозволяє здобувачам вищої освіти об'єднатися за спільними інтересами для вирішення поставленої мети, влитися у колектив групи незалежно від рівня сформованості іншомовної компетентності. Задоволення потреб у соціальній приналежності, компетентному досвіді, автономії засобами проєктних технологій підвищує мотивацію та формує позитивне ставлення здобувачів вищої освіти до вивчення іноземної мови як невід'ємної складової професійної підготовки, заохочує до навчально-пізнавальної та дослідницько-пошукової роботи з метою поглиблення та розширення знань (Білан, 2022).

Проєктні технології дозволяють «інтегрувати знання, отримані в процесі вивчення фахових дисциплін; об'єднувати зміст, методи та прийоми у систему дидактичних засобів; адаптувати навчальний процес до структурних та організаційних вимог навчального проєктування; моделювати оптимальні шляхи

розв'язання проєктів різних типів та видів з поступовим їх ускладненням» (Лі Цзяці, 2018, с. 70).

Зазначимо, що проєктні технології є не лише засобом забезпечення автономності професійної підготовки здобувачів вищої освіти в умовах почергової заміни навчання у форматі офлайн дистанційною формою, але й формування спектру компетентностей, необхідних для успішної реалізації майбутніх фахівців, зокрема загальнокультурної, комунікативної, інформаційної, іншомовної, цифрової, соціальної, фахової, дослідницької, проєктувальної, самоосвітньої тощо).

Вважаємо, що для проєктних технологій навчання і професійної діяльності сучасних спеціалістів, незалежно від специфіки майбутнього фаху, для забезпечення мобільності, генерування ідей та упровадження інновацій, характерна низка спільних ознак:

- 1) мотиваційно-особистісні – зацікавленість, ініціативність, креативність, винахідливість у вирішенні завдань, готовність до експериментування та нововведень;
- 2) діяльнісні: індивідуальна, колективна, групова, парна форми роботи;
- 3) організаційно-виконавчі – планування, реалізація, представлення;
- 4) результативні – проєкт, як результат навчальної роботи здобувачів вищої освіти та продукт конструктивної діяльності майбутніх фахівців (Horbatiuk, Bilan, Sitkar, & Tymoshchuk, 2021).

Результати та їх обговорення. Проєктні технології забезпечують здобувачам вищої освіти свободу навчальних дій, починаючи від вибору теми дослідження, інформаційних джерел, способів виконання та представлення проєктної роботи. Для завдань проєктного характеру – відсутні інструктивні вказівки та чіткі обмеження в їх розв'язанні. Під час виконання проєкту в студентів виникає можливість самостійно управляти процесом навчання, ознаками якого є саморегуляція, рефлексивність і свідомість, мотивація, співпраця, використання зручних навчальних стратегій (Traub, 2011). Такий

підхід до організації і здійснення професійної підготовки майбутніх фахівців характеризується доступністю, самостійністю, ініціативністю, вмотивованістю, продуктивністю, інтенсивністю, оскільки відбувається через особисту діяльність здобувачів вищої освіти з урахуванням індивідуальних інтересів, внутрішніх мотивів, рівня володіння базовими знаннями тощо.

Проектні технології навчання спрямовані на вивчення теми у процесі здійснення проектної діяльності, створення проекту. Навчальний проект – це одиниця освітнього процесу, еквівалент змістових модулів, в якому здобувачі вищої освіти оволодівають багажем іншомовних професійних знань, комплексом мовленнєвих умінь і навичок, здатністю практично оперувати метамовою спеціальності у межах відповідної тематики (Горбатюк, 2011). Беручи до уваги дефініції Е. Арванітопуло (Арванітопуло, 2006), Р. Горбатюка (Горбатюк, 2011), О. Кіршової (Кіршова, 2008), Л. Медведєвої (Медведєва, 2011), під поняттям «навчальний проект з іноземної мови» розуміємо «систему комунікативних вправ і завдань лінгвістичного, соціокультурного, професійного характеру з чітко визначеною проблематикою, розв'язання якої можливе завдяки здійсненню самостійної дослідницької діяльності іноземною мовою, кінцевим результатом якої є виокремлений інтелектуально-творчий продукт у формі: творів, есе, рефератів, доповідей, сценаріїв ділової гри, буклетів, туристичних путівників, колажів, стінгазет, відеоматеріалів, мультимедійних презентацій, словників фахових термінів, іншомовних професійних довідників тощо» (Білан, 2022, с. 120).

Практичну реалізацію проектних технологій, як засобу забезпечення автономності іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти в умовах змішаного навчання, вбачаємо у різноманітних формах відповідно до формату проведення занять з іноземної мови. В таблиці 1 подано їх різновиди з урахуванням типологічних ознак тематичних проектів.

Таблиця 1

Типологічні ознаки та форми представлення навчальних проєктів

Ознаки проєктів	Типи проєктів	Форми представлення проєктів відповідно до формату навчання	
		Офлайн	Онлайн
Домінуючий вид проєктної діяльності	Дослідницькі, творчі, ігрові, інформаційні, практичні, професійно-орієнтовані	Ділова гра, рольова гра, вікторина, стінгазета,	Віртуальна подорож, вебінар,
Предметно-змістова галузь проєкту	Монопроєкт (у рамках однієї предметної області знань) і міжпредметні	есе, стаття,	відеоконференція, відеосюжет, відеоматеріали,
Характер координації проєкту	З відкритою координацією, з прихованою координацією	доповідь, реферат	мультимедійна презентація
Характер контактів між учасниками проєктів	Внутрішні, регіональні, міжнародні		
Кількість учасників проєкту	Індивідуальні, парні, групові		
Тривалість виконання проєкту	Короткострокові, середньотривалі, довготермінові		

Вважаємо, що проєктна діяльність здобувачів вищої освіти повинна охоплювати три етапи: організаційно-підготовчий, виконавчий, підсумковий. У таблиці 2 представлено їх детальну характеристику.

Таблиця 2

Характеристика поетапного виконання проєктної роботи здобувачами вищої освіти

Етапи проєктної роботи	Практичні дії
Організаційно-підготовчий	– діагностування навчальних мотивів, особистісно-професійних інтересів, індивідуальних здібностей, іншомовного потенціалу майбутніх виконавців проєкту; – визначення тематики, пошук проблеми та обґрунтування її актуальності;

	<ul style="list-style-type: none"> – постановка мети проєктної діяльності та конструювання завдань самостійної роботи у відповідності до розробленого плану; – вибір форми роботи для створення проєкту і за необхідності розподіл обов’язків між учасниками колективного проєктування; – прогнозування очікуваних результатів проєктної роботи та визначення критеріїв її оцінювання.
Виконавчий	<ul style="list-style-type: none"> – пошук необхідної інформації для розв’язання окресленої проблеми і розкриття змісту теми проєкту; – переклад та анотування опрацьованих іншомовних електронних і бібліотечних джерел; – практичне використання узагальненої інформації у письмових роботах, наочних предметах, відеоматеріалах; – художньо-естетичне оформлення кінцевого продукту проєктної роботи; – підготовка презентаційних матеріалів; – поточний контроль.
Підсумковий	<ul style="list-style-type: none"> – презентація результатів проєктної роботи; – колективне обговорення представлених проєктів; – оцінювання якості виконаної роботи.

Дотримання послідовності алгоритму дій кожного з визначених етапів забезпечує автономність у здобутті знань, розвитку практичних умінь і навичок студентів у рецептивних і продуктивних видах мовленнєвої діяльності.

Організаційно-підготовчий етап сприяє формуванню організаційних і комунікативних умінь здобувачів вищої освіти. Обговорення висунутих ідей, пропозицій, визначених проблем, складання плану послідовності дій, окреслення завдань здійснюється в монологічному та діалогічному мовленні.

Виконавчий етап характеризується комплексом послідовних практичних дій, спрямованих на створення інноваційного продукту творчої уяви здобувачів вищої освіти, у процесі виконання яких формуються їх пошукові, репродуктивні,

продуктивні, прагматичні та творчі вміння. Даний етап забезпечує розвиток рецептивних і продуктивних видів мовленнєвої діяльності, створює умови для здобуття фонових знань, тренування практичних мовних навичок, прояву здатності продукувати та конструювати іншомовні знання. Пошук, аналіз та узагальнення інформації супроводжується читанням, переглядом відеоматеріалів, письмовим занотовуванням ключових понять, підготовкою доповідей, монологів, есе тощо. Зазначені процеси сприяють: відтворенню пасивного словникового запасу, запам'ятовуванню нових лексичних одиниць, створенню тезаурусу тематики дослідження; повторенню граматичних конструкцій, орфографічних правил; розвитку навичок перекладу тощо.

Підсумковий етап забезпечує удосконалення комунікативних умінь здобувачів вищої освіти, активізує всі види мовленнєвої діяльності. Представлення проєкту у формі монологу, колективної розповіді, коментування відеосюжетів чи зачитування тексту діє на рецептори сприйняття та розуміння іншомовної інформації. Написання відгуків про власну проєктну діяльність чи одногрупників дозволяє тренувати навички грамотного висловлювання думок іноземною мовою на письмі (Білан, 2022).

Проєктні технології забезпечують не лише автономність у здобутті знань, їх практичному застосуванні, але й у здійсненні об'єктивної саморефлексії результатів самостійної роботи. У таблиці 3 представлено критерії оцінювання проєктної діяльності з характерними балами.

Таблиця 3

Оцінка проєктної роботи

Критерії оцінювання	Кількість балів
Організаторські здібності планування та здійснення самостійної роботи іноземною мовою, незалежно від індивідуального чи колективного виконання, викладацького консультування	5
Дослідницькі вміння	5

Здатність орієнтуватися в іншомовному інформаційному просторі та знаходити необхідний матеріал для проєктування	5
Уміння реконструювати здобуті знання та актуальну інформацію для задоволення навчальних потреб мовного характеру	30
Інтеграція іноземної мови з іншими галузями знань	5
Структурованість навчального проєкту	5
Глибина занурення у проблематику теми	5
Глибина розкриття змісту навчального проєкту	5
Естетичне оформлення результатів проєктної роботи	5
Креативність навчального проєкту	5
Уміння презентувати результати самостійної роботи та зацікавити аудиторію представленим проєктом	20
Здатність до об'єктивної самооцінки	5

Для здобувачів вищої освіти, навчальний проєкт – це дієвий і зручний засіб виконання завдань змістового модуля та програмних вимог з навчальної дисципліни в цілому.

Висновки. В умовах змішаного навчання відбувається переорієнтування діяльнісної парадигми, яка зумовлює зміну позицій учасників освітнього процесу. Науково-педагогічні працівники, які були трансляторами навчальних матеріалів, виконують роль консультантів, тьюторів. Студенти з пасивних засвоювачів знань перетворюються на ініціативних, активних і самостійних здобувачів. Основним завданням у системі почергової зміни очного навчання форматом онлайн є забезпечення автономності здобувачів вищої освіти у процесі професійної підготовки.

На основі аналізу науково-педагогічної літератури визначено та обґрунтовано доцільність використання проєктних технологій для виконання означеного завдання. Їх ефективність виявляється в тому, що вони: зорієнтовані на особистість здобувача вищої освіти; сприяють розвитку пізнавального інтересу, навичок самостійної роботи, творчих здібностей, критичного мислення, спектру компетентностей, особистісно-професійних якостей;

дозволяють розкрити внутрішній потенціал кожного студента; створюють можливість для самостійного управління процесом навчання (вибір теми проекту, пошук інформаційних матеріалів, час та форма виконання, спосіб представлення, оцінка отриманих результатів); формують індивідуальне освітнє середовище; мотивують до розширення особистісного кругозору, імпровізацій, винахідливості, дослідницької діяльності, впровадження інновацій.

Завдяки забезпеченню автономності професійної підготовки здобувачів вищої освіти засобами проектних технологій в умовах змішаного навчання відбувається самовизначення та самореалізація особистості майбутнього фахівця.

Список використаних джерел

1. Олексенко, В. М. (2008). *Теоретичні і методичні засади реалізації інноваційних технологій у підготовці майбутніх фахівців інженерних спеціальностей* (автореф. дис. д-ра. пед. наук). Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова.
2. Білан, Н. М. (2022). *Формування іншомовної компетентності майбутніх інженерів-енергетиків засобами проектних технологій у технічних університетах* (дис. д-ра філософії). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Репозитарій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/27682>
3. Назаренко, Н. (2013). Використання проектної технології в навчанні інформатики студентів нетехнічних спеціальностей. *Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*, 121(І), 226–229.
4. Горбатюк, Р. М. (2009). Теоретичні основи проектної підготовки майбутніх інженерів-педагогів. *Молодь і ринок*, 2 (49), 35–42.
5. Романишина, О. Я. (2016). *Теоретичні і методичні основи формування професійної ідентичності майбутніх учителів засобами інформаційних*

- технологій* (дис. д-ра. пед. наук). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. DSpace. <http://93.183.203.244:8080/xmlui/handle/123456789/365>
6. Ізбаш, С. С. (2007). *Проектна діяльність як фактор соціально-професійної адаптації студентів педагогічного університету*. (автореф. дис. канд. пед. наук). Центр. інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України.
 7. Alm, A. (2007). Motivationstheoretische Grundbedingungen für den erfolgreichen Einsatz von Neuen Medien im Fremdsprachenunterricht. *Zeitschrift für interkulturellen Fremdsprachenunterricht*, 12 (1), 23.
 8. Лі Цзяці. (2018). *Методика формування художньо-проектних умінь майбутніх учителів музики в процесі вивчення фахових дисциплін*. (дис. канд. пед. наук). Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського.
 9. Horbatiuk, R. M., Bilan, N. M., Sitkar, O. A., & Tymoshchuk, O. S. (2021). The formation of educational environment in foreign language training of energy engineering students by means of project technology. *Journal of Physics : Conference Series*, 1840(012047). <https://iopscience.iop.org/issue/1742-6596/1840/1>.
 10. Traub, S. (2011). Selbstgesteuert lernen im Projekt? Anspruch an Projektunterricht und dessen Bewertung aus Sicht von Lehrenden und Lernenden. *Zeitschrift für Pädagogik*, 57, 93–113.
 11. Горбатюк, Р. М. (2011). *Теоретико-методичні засади підготовки майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю*. (автореф. дис. д-ра пед. наук). Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Репозитарій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Вилучено з <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/1397>

12. Арванітопуло, Е. Г. (2006). *Проектна методика навчання англійської мови на старшому ступені ліцею* (автореф. дис. канд. пед. наук). Київський національний лінгвістичний університет.
13. Кіршова, О. В. (2008). *Методика підготовки магістрантів створювати професійно орієнтовані проекти на основі німецькомовних текстів* (автореф. дис. канд. пед. наук). Київський національний лінгвістичний університет.
14. Медведєва, Л. І. (2011). Проектна методика вивчення іноземної мови в контексті сучасних педагогічних технологій. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. Серія : Педагогіка*, 4, 130–134.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
<i>Антонюк М. С., Лаврентієва О. О.</i> Експериментальна перевірка ефективності використання цифрових технологій Google на уроках інформатики	5
<i>Войтович О. П., Войтович І. С.</i> Підготовка майбутніх педагогів до вибору моделей змішаного навчання	21
<i>Гнедко Н. М., Матвійчук Л. А.</i> Вивчення графічних дисциплін майбутніми фахівцями з інформатики в умовах змішаного навчання	39
<i>Горбатюк Р. М., Білан Н. М.</i> Проектні технології як засіб забезпечення автономності професійної підготовки здобувачів вищої освіти в умовах змішаного навчання	75
<i>Дубич К. П.</i> Практика проведення лекційних занять під час дистанційного навчання для здобувачів вищої освіти інформатичних спеціальностей	90
<i>Дуценко О. С.</i> Організація змішаного навчання в закладах вищої освіти	127
<i>Остапчук Н. О., Гаврюсєва Т. О.</i> Сутність і структура інформаційно-комунікаційної компетентності як предметної при вивченні інформатики в початковій школі	139
<i>Павлова Н. С.</i> Метод проектів у дидактичній системі професійної підготовки вчителів інформатики у змішаній формі навчання.....	156
<i>Ткачук Г. В., Медведєва М. О.</i> Аналіз освітніх вебресурсів для підтримки змішаного навчання у закладах вищої освіти	193
<i>Юзик О. П., Юзик М. А.</i> Використання проектних технологій в умовах змішаного навчання у закладах вищої освіти	230

Наукове видання

Авторський колектив: *Войтович І.С., Войтович О.П., Антонюк М. С.,
Лаврентієва О. О., Горбатюк Р. М., Білан Н. М., Гнедко Н. М., Матвійчук Л. А.,
Дубич К. П., Дущенко О. С., Остапчук Н. О., Гаврюсева Т. О., Павлова Н. С.,
Ткачук Г. В., Медведєва М. О., Юзик О. П., Юзик М. А.*

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ**

Монографія

За редакцією проф. Войтовича І. С.

Науковий редактор *канд.пед.наук, проф. Павлова Н. С.*

Технічний редактор *канд.техн. наук, доц. Дубич К. П.*

Підписано до друку 03.06.2024 р.
Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman
Папір офсетний. Ум. друк. арк. 12.09.
Обл.-вид. арк. 11.05.
Наклад. 300 прим. Зам. № 381

ФОП Гадяк Жанна Володимирівна
Друкарня «Волиньполіграф»^{ТМ}
Свідоцтво Держкомінформу України ДК № 3585 від 22.09.2009 р.
(43000, м. Луцьк, вул. Фабрична, 3)
тел.: (095) 82-88-579
e-mail: vpolygraf@gmail.com